

el centre del poble, que s'han beneficiat més directament dels bons accessos, dels equipaments de primera i de la instal·lació de l'enllumenat i del clavegueram públics, que no existien en temps dels socialistes. Són ells, que agraeixen mesures com la col·locació de càmeres a la via pública que vetllen per la *seguretat ciutadana*, una idea rebutjada per la delegació del govern espanyol que l'alcalde ha vestit de control del trànsit per tal de poder mantenir-les.

La Nucua és un indret elitista com pocs. L'IBI s'ha multiplicat des que Cano n'és l'alcalde. Qui el 2002 pagava 218 euros, avui en paga 530. Qui abonava 662 euros, ara en paga 2.275. La gent els veu traduïts en obres i no hi posa entrebancs, però les edificacions han comportat cessions de terrenys comunitaris que es pensaven urbanitzables i que resten blocats per la negativa del Tribunal Superior, de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer o de la Generalitat i tot. Com reaccionaran ara els empresaris afectats?

En aquest entorn de luxe i excés es mou Cano, afeccionat als cotxes cars i a la roba a mida, com el seu amic Álvaro Pérez, a qui obrí les portes del País Valencià el 2002, a partir de l'organització dels premis a la Llibertat Luis del Olmo. Un alcalde que ha dividit el poble entre bons i dolents –al segon grup també hi ha gent del PP–, que ha enfrontat famílies i que no ha dubtat a pressionar afectes i desafectes. “Aquest és el lloc amb més torticoli d'Espanya”, xiuxiueja un jove. La gent té por de parlar, de dur la contrària, de ser represaliada. “Aquest home ens vol arruïnar la vida, és pitjor que la màfia”, diu portes endins.

Siga com siga, alguns ja naveguen contra corrent. Ha nascut l'associació Veïns de la Nucua, que aplega afectats pel “sectarisme de l'alcalde” i pels PAI gràcies als quals Cano ha construït la seua ciutat ideal. Una vila que ja no trepitja Francisco Camps, un assidu temps enre, quan l'*alcalde d'or*, com el coneixien, era un dels seus pilars al sud. Avui, el president valencià se sent traït i veu en Cano el principi dels seus problemes.

L'alcalde, mentrestant, fa la seua vida particular. Amb els quatre cotxes de gamma alta de què disposa va i torna cada dia d'Altea –on viu– a la Nucua. I quan topa amb algú que sap que no el vota, rumia de quina manera pot fer-li mal.

Un metge especialista en operacions tèrboles

SINDICATURA DE GREUGES

Fill de l'alcalde i nebot del metge de la Nucua, l'ambiciós Bernabé Cano no podia ser menys que cap d'ells, i ha continuat la nissaga a l'ajuntament i al consultori municipal. Té un tarannà autoritari i no accepta consells.

Ni astronauta ni policia ni futbolista ni bomber. Bernabé Cano sempre proclamà que volia ser metge, com l'oncle Gabriel, i s'hi dedicà a fons. Els pares treballaven de professors a l'escola de la Nucua on va graduar-se, i la mare, Ángela García, sempre n'era la tutora. No calia, perquè *Berna* fou un estudiant disciplinat. “Tot un líder, amb les idees ben clares”, recorda un company de classe. “Era molt i molt competitiu”, confirma un amic de la penya L'Aixeta.

El progenitor, Camilo Cano, provenia d'Alcoi. Passava els estius amb els pares

a la Nucua, on es traslladà a viure encara jove, cap als 25. Festejà amb Ángela García, dels *Miquelàngel*, filla d'una família acomodada que posseïa un comerç de queviures, cosa que els va fer prosperar econòmicament durant la postguerra. En ocasions, cobraven en espècie: “Açò, açò i açò altre pel bancalet d'allà baix.”

Les possibilitats econòmiques els haurien permès d'enviar el seu fill Bernabé a Suïssa perquè hi fera un màster de medicina. Li ho van suggerir, però ell no ho volia. Covava un altre somni, i era ser l'alcalde, com el pare.

EFE / GENERALITAT VALENCIANA

Francisco Camps ha sovintejat la Nucia des que és president valencià i fins que va brollar el cas Gürtel. Va inaugurar el remodelatge dels carrers del nuclí vell –a l'esquerra– o el gran polisportiu Camilo Cano –a la dreta, amb José Joaquín Ripoll d'esquena. Cano era el seu valedor en una comarca aliena.

En efecte, el fill duia inoculada a la pell la passió per la política. L'havia mamada a casa. El pare fou alcalde de la Nucia –el darrer batlle franquista i el primer de la democràcia, entre el 1976 i el 1983– i la mare mai no acceptà la derrota a les urnes als segons comicis. “Enverinà a les urnes tota la rancúnia que portava a dins, i per això Bernabé actua com actua”, afirma algú que coneix bé la família. “Tant com ton pare ha fet per aquest, i mira com li ho paga”, li venia a dir Àngela al seu fill. Res a veure amb el pare, de qui la majoria del poble parla amb estima i consideració. “Camilo no tenia malícia, era un més; de fet, els seus millors amics eren del PSOE”, diu un home de mitjana edat: “Als companys de la UCD, els deia que no s’empiparen tant per la política, que la vida era molt més important.” “Quan tenies un problema, et rebia *ipso facto*, i solia prendre les decisions importants consensuadament”, l’enyora un. “Governava amb obscurantisme i sectarisme, com Bernabé ara, però tenia més estil i més educació, tenia un esperit més positiu”, contesta un altre, que de seguida afegeix que “Camilo tenia els defectes que en un poble tothom assumeix com a normals en un polític”.

Per exemple, que la nissaga continue al poder. L’any 1991, Bernabé Cano, acabat de llicenciar-se, comparteix candidatura municipal del PP amb son pare, però no resulta escollit. Un seguit de factors –la mort de Camilo Cano i la renúncia dels qui hi havia davant seu– fan que córrega la llista i que *Berna* siga nomenat regidor. I no sols això, perquè acaba aquella legislatura com a portaveu

dels populars a l’oposició, i el 1995, quan el PP per fi derrota els socialistes, passa a ser regidor d’Urbanisme. Tenia 28 anys.

“Els 18 anys que els Cano són fora del poder, la família viu una decadència econòmica. No serà fins que Bernabé recupere el pla parcial de la Favara –on tenien terres la mare i l’oncle Gabriel– que redreçaran el rumb”, adverteix un veí. La Favara, un terreny ampli al si del nuclí urbà, hauria pogut ser una zona verda d’ús públic, però Camilo Cano va fer mans i mànigues per mantenir-hi la condició d’urbanitzable. En arribar el seu fill a l’alcaldia, la zona va edificar-se ràpidament. En primera instància va atorgar la condició d’agent urbanitzador a la mare i l’oncle, que en realitat no tenien res a veure amb el món del ciment. Aquests van cedir el dret a Saga Bonperal, SL, mercantil de Gerardo Martínez Riquelme i Antonio Rocamora, uns empresaris murcians que, amb l’arribada de *Berna* a l’alcaldia, es converteixen en els constructors de capçalera de la Nucia. L’operació va reportar més de tres milions d’euros a la família, i al terreny en qüestió van aixecar-se 400 habitatges.

Fonts consultades per EL TEMPS indiquen que, en qualsevol cas, la promoció

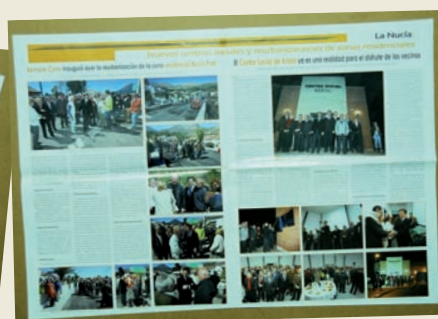
“Els 18 anys que els Cano són fora de l’alcaldia viuen una decadència econòmica”

de la Favara conté irregularitats diverses: entre més, excés d’altura, habitatges sense façana al vial públic i la no-alineació d’alguns edificis al mateix vial.

El patrimoni familiar no sols creix a partir d’aquesta operació d’urgència. La convivència amb Gerardo Martínez Riquelme i Antonio Rocamora s’intensifica i l’any 2004 ixen beneficiats d’una permuta estrambòtica en què l’empresa Dragados actua de pont [vegeu p. 30-32]. Les parcel·les industrials que s’han subhastat a la Nucia també han caigut al seu sac, i recentment s’ha sabut que Bernabé Cano i sa mare disposen de tres pisos en un selecte edifici de la primera línia d’Altea. L’alcalde n’hi va comprar dos per un import global de 823.000 euros, 215.000 dels quals la notària ha especificat que no han estat justificats correctament. El de la mare, més modest, costa 303.000 euros, però la notària també ha notificat que no s’ha acreditat la procedència de 87.000 euros. La parella Riquelme-Rocamora té escriturats cinc habitatges dels dotze que consta l’edifici. Pel que fa a les justificacions requerides a la notaria, el batlle ha especificat que es tracta de donacions familiars i recursos propis.

Pluriocupat. Cano cobra uns 3.000 euros cada mes com a alcalde. Quan va passar a ser-ho –el 2001, per la renúncia de Diego Such– no va abandonar la plaça de metge al consultori local que havia ocupat en retirar-se l’oncle Gabriel, però bé que amb prou feines si passava un dia de cada quinze per la consulta. També ha compatibilitzat la tasca d’alcalde amb les

‘Citizen Cano’

Titulars propagandístics i desenes de fotografies de l'alcalde, pagades, amb diners públics, al grup Prensa y Noticias. A la dreta, amb les seues filles.

A Bernabé Cano l'obsessiona què publiquen sobre ell els mitjans de comunicació. En fa un seguiment estricte, i no ha tingut cap inconvenient a *segrestar* diaris i revistes que en parlaven en termes poc elogiosos. És el cas d'*El Mundo* i d'*Interviú*, que no han durat ni deu minuts als quioscos de la Nucia i dels pobles de la contornada, quan han tret informacions que el desprestigiaven. A l'era de la comunicació global, el seu seguici de confiança ha hagut de fer la feina bruta d'adquirir-los botiga per botiga. A l'asil municipal, el periòdic no hi arriba si conté notícies contra ell.

La dèria megalòmana va fer el cim al primer semestre del 2007, en època preelectoral, i ha revifat amb força amb motiu del cas *Gürtel*. Per compensar les informacions sobre la seua relació amistosa amb la trama corrupta, Cano ha abocat milers i milers d'euros a fer publicitat de la tasca de govern. La inauguració d'un magatzem municipal o la celebració d'un esdeveniment esportiu de segon ordre han estat algunes de les excuses per a adreçar-se solemnement a la població.

Ací entra en joc Prensa y Noticias, grup de Leopoldo Bernabéu i editor de *Noticias Benidorm*, de gran difusió a la comarca, com també Noticias Te Ves, del mateix propietari i amb llicència de TDT. A la Nucia, Bernabéu ha editat tot d'especials que lloen sense límits el batlle. Més d'una trentena, del 2007 ençà. Als exemplars, de quatre pàgines i que arriben a tots els nuciers, l'alcalde apareix en desenes de fotografies. La resta de l'equip de govern no hi surt o hi apareix en segon pla. Cano transmet la imatge d'home familiar, proper i preocupat per cadascun dels veïns, mentre l'oposició no hi té cabuda o hi és esmentada negativament. A la primera meitat

del 2007, la publicitat pagada amb diners públics va sumar 420.000 euros, a què cal afegir 200.000 més en "atencions protocol·làries", la manera com l'Ajuntament es refereix als pica-piques que organitza durant les inauguracions, a què són cridats treballadors, afiliats i simpatitzants no sols de la Nucia, sinó de tota la contornada. Entre el gener i el maig del 2007, just abans dels darrers comicis, n'hi va haver 86.

Mentre *Noticias Benidorm* va apostar per la moció de censura contra el PP –un litigi econòmic de Bernabéu amb l'ex-alcalde en va tenir la culpa–, aquest empresari sobretot fa negoci als municipis conservadors. El 2009, la Nucia li va pagar cada mes 2.600 euros per les aparicions a la premsa escrita, 2.600 més per les televisives, 2.600 a l'empresa Advertising, l'encarregada de posar la publicitat al holding, i 800 euros a Distribunalia, que fa arribar les 6.000 còpies a cada llar. Fins i tot publica especials de les convencions del PP local, amb idèntica maqueta que els exemplars pagats per l'Ajuntament.

En esclatar *Gürtel*, ara fa vora un any, Cano convocà una conferència de premsa en què negà conèixer Álvaro Pérez. Les explicacions d'aquell dia van ser reproduïdes de manera detallada en un especial sufragat amb diners del consistori. En canvi, l'alcalde va esquivar el ple extraordinari que li demanava la regidora del Bloc, Sònia Pérez, sobre les connexions de la Nucia amb la trama.

Fins en aquest episodi de corrupció, les crítiques a Cano a la premsa eren una *rara avis*. *El País* i tot li dedicà un article elogios –"Un alcalde de oro para la Nucia", es titulava– que va estranyar tothom. Se sabia intocable. Era intocable.

de metge de la mútua Univale –a Altea–, amb la coordinació de l'hospital comarcal de la Vila Joiosa i amb feines esporàdiques a l'asil de Polop i a l'empresa Genieser, SA, ací com a metge garant.

La seua única germana, Maria Antonia Cano, *Marián*, és regidora d'Hisenda al consistori nucier. Treballà a la delegació que l'Institut Valencià de l'Exportació

(Ivex) té a Nova York, però deixà la feina al cap d'un any, avorrida d'aquella vida. Avui és un pilar de l'equip municipal, desconfiat de mena com és el germà.

En guanyar les primeres eleccions com a cap de llista –aconsegueix tretze escons dels disset, el 2003–, Cano comença a mostrar-se autoritari amb els regidors que considera menys proclius.

A la primera reunió de grup ja bandeja aquells que tenien bona relació amb Such, l'antecessor zaplanista. Campista declarat des del primer moment, Cano anhelava un equip a mida i sotmès a ell.

"No sap dirigir equips, actua amb un secretisme total, sempre deia que 'd'allò que parlem ací, ni paraula'", conta un ex-regidor. "Demànàvem informació so-

A Cano l'apassionen els cops d'efecte. Va fer regidora la popular –per partida doble– María Jesús, a l'equip local pinta més que no l'entrenador i atrau tot d'espectacles, com el festival Mediàtic.

bre els PAI i no ens la facilitava, ni que la demanàrem al secretari municipal; en ocasions no vaig assistir als plenaries per no votar coses que no coneixia bé”, continua. A punt de travessar l'equador de la legislatura 2003-2007, l'alcalde va fer que dos dels regidors crítics amb la seua manera de fer –el d'Agricultura i el d'Indústria– deixaren de percebre el sou que els pertocava. Durant un any i mig, tan sols van cobrar 60 euros per plenari. L'últim any els va desposseir de la tasca gestora, notícia de què van tenir coneixement a través del butlletí publicat pel grup Prensa y Noticias. “M'ho va dir una dona que va aturar-me pel carrer, jo no en sabia res! Va ser com el nostre lema de campanya: ‘Fets, no paraules’”, ironitza un dels afectats, que es plany per aquells que encara pateixen les maneres de l'alcalde: “A l'Ajuntament hi ha gent amb depressió, en tractament psicològic, hi ha assetjament laboral, ha enfrontat famílies... Tens un nebot martiritzat i contracta el teu fill, per exemple.”

Aquest ex-regidor és molt crític amb

les permutes dutes a terme per l'ajuntament, perquè “ha malbaratat patrimoni del poble, no ha tingut una visió global. Ha fet servir el seu criteri personal, no els interessos generals”. Sobre el futur de Cano, que acaba de ser reelegit –per aclamació– president local del seu partit, confessa que “les sigles del PP són molt per damunt de les persones, però espere que València faça alguna cosa; açò només acaba de començar. Era evident que hi havia molta porqueria amagada”.

L'alcalde més votat. El 2007, Cano va arribar al 72,5% dels vots, rècord absolut entre els municipis de més de 10.000 habitants, a tot l'estat espanyol. El PP hi té catorze regidors, i socialistes i Bloc, tres. Cano, dels núvols estant, va presumir de bona relació amb Camps, i en una de les seues intervencions davant els militants i simpatitzants, al Sindicat i abans del *cas Gürtel*, va dir que el cap del Consell ja havia fet saber a la seua esposa que no repetiria el 2011. Unes paraules que, segons *El País*, van pro-

vocar la reacció irada del president: “Ja us vaig dir que no ens en podem refiar”, va clamar, per bé que el nucier figurava a les traveses de conseller en un futur pròxim. D'aleshores ençà, l'alcalde ha mirat de resituar-se i ha picat l'ullet al president de la Diputació d'Alacant, el zaplanista José Joaquín Ripoll, que el 2007 el nomenà diputat provincial d'Esports com a representant de la quota campista. Però la relació amb Ripoll s'ha malmès: el 2008, no va acceptar que Orange Market –com volia Cano– organitzara la gala provincial de l'esport, i el diputat de l'àrea hi va respondre amb la seua absència. “Ripoll és un dictador”, digué després l'alcalde als seus, a la Nucia.

La confiança de Cano sobre Camps era falsa i només buscava la presumptuositat. “És un *bafaner*, que dirien a Elx: el perd la *bafaneria!*”, comenta un ex-company del consistori nucier que estén el qualificatiu al gust pel luxe de l'alcalde: té dos cotxes Lexus –un berlina i un tot terreny, cap dels quals no baixa de 60.000 euros–, un BMW i, segons que diu qui l'ha vist darrerament, ara condueix un Aston Martin. A més, vesteix roba feta a mida comprada a Madrid, on va adquirir, també, el vestit de noces.

L'alcalde més orgullós. Bernabé Cano no tolera perdre. S'apuntà a l'equip de futbol d'ex-alumnes del col·legi Lope de Vega de Benidorm, sense haver-hi anat mai, perquè era el millor de la comarca. No vol perdre mai, ni jugant al parxís amb les dues filles que té amb la seua esposa, María Lloret. Llicenciada en dret, regenta una gestoria a Altea, d'on és filla i on resideixen tots quatre. Des que n'és l'alcalde, Cano no ha viscut a la Nucia. Els seus homes d'estricta confiança, tampoc. Hi van cada dia des d'Altea i Benidorm.

Ni tan sols tolera els consells. Controla l'equip de futbol local, el CF La Nucia, que juga a tercera divisió. Sense ser-ne el president ni l'entrenador, no dubta a donar-li instruccions al vestidor, si ho troba oportú. A vegades, fins i tot ha increpat els aficionats rivals. A la Unió Musical de la Nucia, de què formava part quan era jove, ha situat com a president un ex-regidor del PP, amic seu. A la penya L'Aixeta va fer fora dues parelles que no li ballaven l'aigua.

Va acomiadar de l'ajuntament un altre penyista i ningú no va gosar solidaritzar-s'hi. Va nomenar regidora –de la Tercera Edat, Dona i Urbanitzacions– l'artista María Jesús Grados –la de l'acordió i els “pajaritos”–, veïna de la Nucua que cada dia actua a Benidorm. En inaugurar la piscina coberta, va contractar David Meca i l'equip espanyol de natació sincronitzada. Quan estrenà la nova seu central de la policia local, una exhibició amb helicòpters. En dues ocasions, quan hi havia diners, va fer de la Nucua la seu del festival musical Mediàtic. Acaba de fer-s'hi un campionat estatal de futbol en pista coberta...

Aquest orgull propi el duqué a negar cap relació amb Álvaro Pérez, *el Bigotes*, que havia organitzat els premis Luis del Olmo i havia estat convidat per ell a la penya. El mateix orgull que el duu a convidar tota la classe de la filla, amb motiu del seu aniversari, tret d'una neboda d'un membre del PP que no li és afí.

Però, per damunt de tot, Bernabé Cano estima la nit. Sobretot la nit estival, quan torna tard a casa. I de *txoko*, no sols hi ha el moderníssim Eneko, situat a la Nucua i propietat del constructor José Ignacio de la Serna –també soci de Gerardo Martínez Riquelme–, el lloc en què Francisco Correa deia, als enregistraments de la trama *Gürtel*, que “mi amigo íntimo [Cano]” li havia organitzat “un tinglado con tías buenas”. També n'hi ha al xalet que la sogra de Cano –professora d'autoscola amb un patrimoni destacable– té a la partida Montagut, a Altea, l'escenari on Correa situa el moment en què “todos estaban allí en pelotas, cada uno con una tía”. I Martínez Riquelme, al seu xalet de l'Alfàs del Pi, també disposa de *txoko*.

Carmen Zaplana, germana d'Eduardo, denuncià fa dues setmanes haver estat víctima d'un segrest el 5 de gener a la vesprada. Digué que un grup d'homes van obligar-la a eixir de la carretera a l'altura de Tavernes de la Vallidigna, quan es dirigia cap a Benidorm, i van retenir-la dotze hores en un camp de tarongers. Entre els presumptes captors hi havia, si atenem el seu estrany testimoni, Bernabé Cano. En realitat, l'alcalde de la Nucua i la seua família presenciaven en directe, en aquell moment, la cavalcada dels Reis Mags d'Alcoi. Per primera vegada, la ficció superava la realitat, en la vida d'aquest metge polític.

Álvaro Pérez, Bernabé Cano i el cantant Manu Tenorio –amb samarreta blau marí–, durant la preparació dels premis a la Llibertat Luis del Olmo, l'any 2002. Fou la primera actuació Gürtel al País Valencià.

“Paco, Álvaro; Álvaro, Paco”

Patiria Camps pel seu futur polític si Bernabé Cano no haguera contractat mai els serveis de Francisco Correa i d'Álvaro Pérez? Probablement, no. Fou l'alcalde de la Nucua qui introduí la trama ‘Gürtel’ al País Valencià. Tots tres embogien amb els excessos i els capricis cars, i de seguida van adonar-se que el seu marge d'enriquiment encara era gran. A la Nucua hi havia bastant terreny on construir, i al país, tot d'esdeveniments.

Alvarito ho va veure clar. Quan Bernabé Cano va suggerir-li d'organitzar el 2002 a la Nucua els primers –i últims– premis a la Llibertat Luis del Olmo, *el Bigotes* no en va tenir dubtes: aquella seria la seua *Operación Triunfo* particular, i ell, en compte de Del Olmo, en resultaria el protagonista principal. Només de pensar en el som-

riure d'orella a orella que faria Francisco Correa, cervell de la trama *Gürtel*, a Álvaro Pérez ja se li eriçava la pell. “Bona feina, xic”, li diria el capità, i ell, un subordinat que passava l'estiu al port de Campomanes, a Altea, passaria a ser el delegat a la costa valenciana, on encara quedava terra per edificar i on, sobretot, abundaven els grans esdeveniments.